

Esteettömyys ja kansainvälinen opiskelijavaihto – opiskelua ja oppimista tukevat erityisjärjestelyt

Tsekkauslista vaihtoon lähtevälle opiskelijalle, sekä opiskelijan lähettävälle ja vastaanottavalle korkeakoululle

Korkeakoulu voi muokata listaa omien tarpeidensa mukaan.

Vaihtoon lähtijä on aina avainasemassa oman tarpeensa esilletuomisessa koskien esteettömyyttä ja sitä koskevia järjestelyjä.

Vaihtoon lähtijä

Mikäli vaihtoon lähtijä tarvitsee vaihtoon lähtiessä ja/tai vaihdon aikana palveluja tai erityisjärjestelyjä vammaan, oppimisvaikeuteen tai sairauteen liittyen liittyen:

- Ottaa yhteyttä oman korkeakoulunsa kansainvälisten asioiden koordinaattoriin/esteettömyysyhteyshenkilöön jo vaihtoa suunniteltaessa – nämä henkilöt löytyvät korkeakoulun verkkosivujen kautta. Esteettömyysyhteyshenkilöiden yhteystietoja voi tarkistaa myös Opetushallituksen Esteetön korkeakoulu -oppaasta:
http://www02.oph.fi/koulutusoppaat/Esteeton_opas.pdf
- Tutustuu kohdemaan korkeakoulujen tai valitun kohdekorkeakoulun esteettömyystilanteeseen ja palveluihin esimerkiksi Higher Education Accessibility Guiden <http://www.european-agency.org/agency-projects/heag/> tai kohdekorkeakoulun verkkosivujen kautta.
- Voi alustavissa tiedusteluissa olla suoraan yhteydessä kohdekorkeakoulun esteettömyys/vammaisasioiden koordinaattoriin hyvissä ajoin ennen vaihtoa. Sopii yhteydenpidosta vastaanottavaan korkeakouluun aina oman korkeakoulunsa yhteyshenkilöiden kanssa, kun vaihto varmistuu.
- Jos vaihtoon lähtijällä on käytössään vammaispalvelulain mukaisia palveluja tai saa säännöllistä kuntoutusta, on hyvissä ajoin oltava yhteydessä kotikunnan sosiaalitoimeen ja kuntoutuksen osalta Kelaan, terveystoimeen tai vakuutusyhtiöön.
- Mikäli käytössä on laitteistoa, selvittää myös laitteiden vakuutukset ulkomailla
- On hyvä käytäntö hankkia tarvittava lääkitys koko vaihdon ajalle Suomesta mukaan. Tarkistettava kohdemaasta/lentoyhtiöstä lääkkeiden tuontiin ja kuljetukseen liittyvät säännöt/rajoitukset.

Lähettävä korkeakoulu

- Keskeistä on opiskelijan oma arvio vaihtoon lähdön edellytyksistä ja hyvissä ajoin varautuminen
- Aloittaa valmistelut vaihtoon hakevan opiskelijan kanssa noin 6 kk ennen lähtöä
- Opiskelija, joka tarvitsee vaihdon aikana vammaan tai sairauteen liittyen erityisjärjestelyjä hankkii toimintakykynsä liittyvät asiantuntijalausunnat (englanninkielelle käännettyinä), jotka toimitetaan tarvittaessa vaihtoon valitulle korkeakoululle 2-3 kk ennen lähtöä. Tässä on tärkeää huomioida, että korkeakoulujen välillä on eroja sen suhteen, millaisia lausuntoja edellytetään. Myös tietosuojakysymykset on tärkeää huomioida. Ensisijaista on selvittävää vastaanottavasta korkeakoulusta, millaisia lausuntoja edellytetään ja kenelle ne toimitetaan.
- Ottaa yhteyttä hyvissä ajoin CIMOon esteettömyystuen hakuun liittyvissä asioissa

- Tutustuu kohdemaan korkeakoulujen esteettömyystilanteeseen ja valitsee soveltuvia korkeakouluvaihtoehtoja mm. HEAG-tietokantaa sekä henkilöstön ja opiskelijoiden tietoja aiempia kokemuksia hyväksi käyttäen
- Ottaa yhteyttä kohdemaan korkeakouluun ja selvittää opiskelijan tarpeen mukaan
  - o sen esteettömyystilanteen (tilat/ henkilöstön osaaminen/ jne.) suhteessa hakevan opiskelijan toimintakykyyn
  - o mahdollisuus opiskelun erityisjärjestelyihin (esim. lisäaika tenteissä)
  - o mahdollisuudet esteettömään asumiseen ja liikkumiseen, sekä näihin liittyviin palveluihin tarvittaessa
  - o opiskelijan terveyspalvelujen saatavuus vaihdon aikana (suhteessa toimintakykyyn)
  - o Vaihto-opiskelijoille suunnatut vapaa-ajan toiminnot ja opiskelijajärjestöjen toiminta (korkeakoulut tiedottavat toiminnasta)
- Tarvittaessa yhdessä vastaanottavan korkeakoulun ja opiskelijan kanssa nimeää henkilön / henkilöt, jonka kanssa vastaanottava korkeakoulu ja opiskelija pitävät yhteyttä ennakkovalmistelujen, vaihtoon lähdön ja vaihdon aikana

Vastaanottava korkeakoulu

- Selvittää ja vastaa lähettävän korkeakoulun toimittamien kysymysten ja tietojen perusteella omat ja alueensa mahdollisuudet tukea opiskelijaa vaihdon järjestämiseen ja toteutukseen liittyvissä asioissa kuten:
  - o opiskelua koskevissa järjestelyissä
  - o asumisessa ja liikkumisessa
  - o terveyspalvelujen saannissa
  - o vaihto-opiskelijoille suunnatun vapaa-ajan toiminnan saavutettavuudessa
- Selvittää, mitä dokumentteja/todistuksia oma korkeakoulu vaatii saapuvalta opiskelijalta, jotta hänen tarvitsemansa erityisjärjestelyt voidaan taata
- Pyytää tarvittaessa lisäselvityksiä lähettävältä korkeakoululta
- Nimeää yhteyshenkilön / -henkilöt, johon vaihtoon tuleva opiskelija ja lähettävä korkeakoulu pitävät yhteyttä vaihtoon liittyvien ennakkovalmistelujen, vaihtoon saapumisen sekä vaihdon aikana

LINKKILISTAUS YLEISISTÄ TIEDONLÄHTEISTÄ

Higher Education Accessibility Guide HEAG (alueena Eurooppa):

<http://www.european-agency.org/agency-projects/heag/>

Esteetön Korkeakoulu ESOK-verkosto:

<http://esok.jyu.fi/linkit/>

Opetushallituksen Esteetön korkeakoulu-opas:

http://www02.oph.fi/koulutusoppaat/Esteeton_opas.pdf